

INNSPILL TIL ARBEIDET MED FRAMTIDIG STRUKTUR I UNIVERSITETS- OG HØYSKOLESEKTOREN

OPPDRAG TIL STATLIGE HØYERE UTDANNINGSINSTITUSJONER: INNSPILL TIL ARBEIDET MED FRAMTIDIG STRUKTUR I UNIVERSITETS- OG HØYSKOLESEKTOREN

1. ØNSKET STRATEGISK PROFIL 2020

Kunsthøgskolen har ambisjoner om å styrke sin posisjon som Nordens ledende kunsthøgskole.

Kunsthøgskolen er en sterkt spesialisert institusjon med KUNST som sitt fagområde. Som grunnlag for det strategiske profilarbeidet legger vi til grunn følgende forståelse av fagområdet KUNST: Et fagområde som omfatter profesjonell utøvende eller skapende kunstnerisk virksomhet inkludert design, der den kunstneriske dimensjon er klart nedfelt i studieplanene.

Fagområdet kunst ved Kunsthøgskolen inkluderer faggruppene design, opera, teater, dans, kunst og håndverk og billedkunst. Bruk av begrepene “kunstnere”, “kunstnerisk metode” og “kunstnerisk praksis” inkluderer utøvere, metode og praksis innen alle disse faggrupper.

Ved Kunsthøgskolen frembringes ny innsikt og erkjennelse gjennom kunstnerisk utviklingsarbeid. *(Ved Kunsthøgskolen i Oslo forstås kunstnerisk utviklingsarbeid som skapende aktivitet innen kunst som bidrar til ny innsikt, erkjennelse og kunnskap eller som påvirker feltet. Aktiviteten er basert på kunstnerisk praksis, kunstneriske metoder og kritisk refleksjon, og skal deles med fagmiljø og allmennhet.)*

Kunsthøgskolens samfunnsoppdrag er å drive kunsterisk utviklingsarbeid, utdanne utøvende og skapende kunstnere på høyt internasjonalt nivå og å bidra til kunnskapsdeling.

Viktigste fokusområder knyttet til ønsket strategisk profil 2020:

Kunstnerisk utviklingsarbeid:

Innen 2020 skal Kunsthøgskolen

- drive eget stipendiatprogram (ph.d.) for kunsterisk utviklingsarbeid, dette innebærer en økning i antall egenfinansierte stipendiater
- bidra til utviklingen av det nasjonale stipendiatprogrammet som en felles forskerskole
- være en nasjonalt og internasjonalt ledende aktør innen kunsterisk utviklingsarbeid og ha kompetanse til å vinne søknader om eksterne midler for fagutvikling

Utdanning:

Innen 2020 skal Kunsthøgskolen:

- være senter for fremragende utdanning innen fagområdet KUNST
- ha studieprogrammer som tiltrekker seg høyt kvalifiserte internasjonale søkere (både studenter og fagpersonale)
- legge til rette for at studentene skal kunne utøve sin kunstneriske praksis i en internasjonal kontekst

Kunnskapsdeling

- styrke Kunsthøgskolen som offentlig visningsarena for kunst “in-the-making” og for deling av praksis og metoder innen kunstfagene
- styrke det målrettede arbeidet med å tilgjengeliggjøre/synliggjøre kunstnerisk utviklingsarbeid gjennom vårt vitenarkiv og CRISTin
- være en sentral aktør for fagområdet KUNST i hele oppæringsløpet (i tett samarbeid med Kulturskolene, den kulturelle skolesekken og Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen)
- styrke KUNST som “verktøy” og bidragsyter til estetisk dannelse og demokratiutvikling

2. KRITISK VURDERING AV EGNE FORUTSETNINGER FOR Å REALISERE STRATEGISK PROFIL INNENFOR GJELDENE BUDSJETTRAMMER

Kunsthøgskolen har både faglig og administrativ bærekraft til å realisere strategiske visjoner for kunsterisk utviklingsarbeid, utdanning og kunnskapsdeling innen egne rammer. Dette vil kreve klare faglige og administrative prioriteringer. Det er også et potensiale for å drive mer ressurseffektivt, noe som vil kunne muliggjøres gjennom bedre administrative støttesystemer for sektoren.

Det er nødvendig å øke den nasjonale rammen for stipendiatstillinger i program for kunsterisk utviklingsarbeid (PKU). Det er i dag kun 26 stillinger i programmet. (se pkt 5)

Det vil også være nødvendig å øke rammen for prosjektmidler til kunsterisk utviklingsarbeidet i PKU. I dag er rammen på kun 10 millioner kroner. (se pkt 5)

3. HOVEDGREP INSTITUSJONEN VIL GJENNOMFØRE FOR Å REALISERE ØNSKET STRATEGISKE PROFIL

For å realisere strategiske visjoner for kunstnerisk utviklingsarbeid, utdanning og kunnskapsdeling innen egne rammer vil vi gjøre følgende grep:

- forsterke samarbeidet med institusjoner som er med i PKU (Program for kunstnerisk utviklingsarbeid)
- prioritere ressurser til å gjennomføre og vinne flere større søknader/prosjekt (PKU/NFR/Horizon 2020)

- styrke fokus på internasjonalisering av kunsterisk utviklingsarbeid slik at våre spisse fagmiljø har avtaler/nettverk med relevante strategiske partnere som er spesielt kompetente for å sikre utvikling av fagfeltene
- videreutvikle og artikulere vår innovative praksis i utdanningene
- prioritere ressurser til kompetansekurs (veilederseminarer, engelsk som fagspråk, deling av kunstnerisk utviklingsarbeid og deling av pedagogisk praksis og metode)
- videreutvikle kvaliteten på de fagområdene som bare ivaretas av Kunsthøgskolen
- opprettholde høy kvalitet på bachelorprogram for utøvende og skapende kunstnere slik at vi sikrer elitetilnærming/spesialisering med kritisk fokus på eksellens i fagutøvelse og utdanning
- styrke relasjonene til arbeidslivet og til de kunstinstitusjoner vi utdanner kunstnere til

4. VURDERING OG KONKRETISERING AV TILTAK SOM FREMMER SAMARBEID, ARBEIDSDDELING, KONSENTRASJON OG SAMMENSLÅING

I Norge er kunstnerisk utviklingsarbeid et nasjonalt satsningsområde med resultater som vekker internasjonal oppmerksomhet. Kunnskapsdepartementet har etablert Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU) som en nasjonal fellesoppgave etter UH-lovens §1-4 (4). 11 institusjoner deltar i et forpliktende faglig utviklingssamarbeid med et felles styre som rapporterer til Kunnskapsdepartementet. Kunsthøgskolen har en fast plass i dette styret. PKU sikrer en felles dialog om utvikling av Stipendiatprogrammet og Prosjektprogrammet og gir mulighet for samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon innen våre felt.

Stipendiatstillinger og prosjektmidler utlyses i nasjonal konkurranse med ekstern fagfelleevaluering, som sikrer et høyt ambisjonsnivå. Prosjekt diskuteres og deles på nasjonale seminarer og samlinger og med betydelig innslag av internasjonale veiledere, moderatorer og opponenter. Den beste måten å sikre kvaliteten innen kunstutdanningene er å videreutvikle dette forpliktende faglige samarbeid.

5. IDENTIFISERING AV NØDVENDIGE ENDRINGER I RAMMEBETINGELSER SOM IKKE ANGÅR BUDSJETT

- Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid gjennomførte i 2012-13 en undersøkelse som sammenligner ressurfordeling mellom fagansatte som er ansatt på grunnlag av kunstnerisk kompetanse og fagansatte som er ansatt på vitenskapelig kompetanse i UH-sektoren:

	Kunstnerisk kompetanse	Vitenskapelig kompetanse
Undervisnings- og forskningsstillinger	4,0 %	96,0 %
Stipendiatstillinger	1,0 %	99,0 %
Eksterne forskningsmidler (NFR, PKU)	0,3 %	99,7 %

Oversikten viser at ansatte innen fagområdet KUNST som utvikler sine fag gjennom kunstnerisk utviklingsarbeid har vesentlig dårligere rammebetingelser enn ansatte som utvikler sine fag gjennom forskning. Dette er en åpenbar urimelig skjevfordeling.

- Kunsthøgskolen mener at det er nødvendig å endre rammebetingelser for Program for kunstnerisk utviklingsarbeid for å styrke våre muligheter for å nå våre strategiske mål.
- Det er viktig for Kunsthøgskolen at departementet bidrar til at stipendiatprogrammet kan gi graden ph.d. på linje med øvrige 3.syklus program. Kunnskapsdepartementet har vedtatt at stipendiatprogrammet for kunstnere (PKU) tilfredsstiller kravene til 3. syklus i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Kunnskapsdepartementet har foreløpig vedtatt at godkjent stipendiatprogram gir "diplom" mens alle øvrige program i 3. syklus gir graden ph.d.
- Kunsthøgskolen ønsker forbedrede administrative støttesystemer og enklere rapporteringskrav vil frigjøre tid til kjerneoppgavene, spesielt støtte til KU aktivitet .

6. HVOR OG HVORDAN FINNER OG REALISERER DIN INSTITUSJON SIN STRATEGISKE POSISJON I ET LANDSKAP MED:

6.1.Færre institusjoner

Kunsthøgskolen i Oslo har ett sterkt fagmiljø, med spesialiserte fagområder. Disse vil ikke nødvendigvis styrkes i et landskap med færre institusjoner. Derimot vil et utvidet faglig samarbeid med institusjoner som er med i PKU kunne sikre at vi når våre mål om å øke muligheten for nye tverrfaglige samarbeid og deltakelse i større EU prosjekter.

6.2.En krevende demografisk utvikling

Kunsthøgskolen har god rekruttering nasjonalt og internasjonalt.

Med forventet befolkningsvekst i Oslo/hele Østlandsområdet er det ikke nødvendigvis demografiske utfordringer vi ser. Likevel ser vi utfordringen i å tiltrekke oss et større mangfold i en fremtidig kompleks og sammensatt befolkning.

Den største utfordringen for våre utdanninger er en svekkelse av kunstfagene/de estetiske fagene i grunnskole/videregående skole. Dette vil igjen kunne føre til at internasjonale søkere vil kunne utkonkurrere de norske søkerne ved opptak.

6.3.Tydeligere forventinger til akademisk standard i form av læringsutbytte, forskningskvalitet som følges opp og får konsekvenser

Kunsthøgskolen karakteriseres ved en prestasjonskultur hvor det stilles høye krav til læringsutbytte og kunstnerisk ytelse.

Kunsthøgskolen har mange søkere pr studieplass (9 søkere pr plass), høy gjennomstrømning (mer enn 96% av våre studenter gjennomfører ihht avtalt utdanningsplan), høy faglig kompetanse (72 % førstekompetanse) som er aktive gjennom både kunstpedagogisk og kunstnerisk produksjon. Vi har en kombinasjon av faste ansatte og åremålsansatte som sikrer både kontinuitet og faglig fornyelse.

Vi gjennomfører systematiske undersøkelser av studiekvalitet og kandidatundersøkelser som bekrefter at våre studenters kompetanse er relevant for kunstnerisk karriere og for arbeidslivet.

7. HVORDAN KAN INSTITUSJONEN STYRKES GJENNOM SAMMENSLÅING MED EN ANNEN ELLER FLERE ANDRE INSTITUSJONER, ELLER HVORDAN KAN INSTITUSJONEN BIDRA TIL Å LØFTE KVALITETEN PÅ UTDANNING OG FORSKNING VED ANDRE INSTITUSJONER GJENNOM SAMMENSLÅING? STORE INSTITUSJONER BØR EKSPLISITT VURDERE SIN NASJONALE ROLLE

Det er stor bredde og mangfold innen for Kunsthøgskolens seks avdelinger; Balletthøgskolen, Design, Kunstakademiet, Kunst og håndverk, Operahøgskolen og Teaterhøgskolen.

Innen Kunsthøgskolens fagportefølje er vi enerådende og har et nasjonalt ansvar for en rekke utdanninger: smykkekunst, kunst i offentlige rom, klassisk ballett, jazzdans, koreografi, scenetekst, regi, kles- og kostymedesign og opera. Det nasjonale ansvaret innebærer at Kunsthøgskolen har ansvar for den faglige utviklingen for disse fagområdene.

Det er brukt adskillige krefter på å få til Kunsthøgskolens samorganisering. Faglig organisering i avdelinger har gitt gode gevinster og et bedre samarbeidsklima. Kunsthøgskolen har fortsatt et stort potensial for å utvikle faglig kvalitet og samarbeid mellom fagområdene. Vår erfaring viser at om vi skal realisere noe positivt gjennom sammenslåing, må dette gi faglig merverdi, stor grad av faglig autonomi og plass til utvikling av hele Kunsthøgskolens fagportefølje.

Kunsthøgskolen i Oslo har spesialiserte og praksisnære fagområder. Disse vil ikke nødvendigvis styrkes i et landskap med færre institusjoner.

1. På bakgrunn av våre vurderinger ønsker Kunsthøgskolens primært å fortsette som selvstendig institusjon.
2. Kunsthøgskolen kan sekundært se for seg å inngå som fundament i et nytt kunstfaglig universitet, (University of the Arts) der Norges musikkhøgskole, Arkitektur - og designhøgskolen og Filmskolen ved Høgskolen i Lillehammer inngår. Forutsatt at det tilføres friske midler til kunsterisk utviklingsarbeid, vil en slik konstruksjon som samler hele bredden av kunstfagene (the Arts), ha potensial til å bli landets sterkeste fagmiljø innen kunsterisk utviklingsarbeid.
3. Dersom en sammenslåing skal realiseres, er det vesentlig at det tilføres midler som sikrer at en eventuell fusjonsprosess kan gjennomføres uten for store administrative og organisatoriske kostnader.

Ut over dette ser Kunsthøgskolen muligheter for faglig utvikling gjennom økt samarbeid med følgende partnere:

- Kunst- og designhøgskolen i Bergen, der vi har et potensial for tettere samarbeid om kunsterisk utviklingsarbeid og om prosjektprogramsøknader
- Akademi for scenekunst (Høgskolen i Østfold), der vi ønsker et styrket samarbeid innen performative praksiser
- Kunstakademiet i Tromsø, Norges Arktiske Universitet, der vi ønsker å samarbeide med forfatterstudiet
- Norges Idrettshøgskole, der vi ønsker å styrke samarbeidet innen motivasjon, prestasjon og talentutvikling